

stichting orgelkring "hendrik niehoff"

gevestigd te 's-hertogenbosch

Programma van het concert in de Sint-Janskathedraal te 's-Hertogenbosch
op dinsdag 21 juli 2026 om 20:00u door **Tommy van Doorn**.

Tommy van Doorn (1990) is actief als organist, beiaardier, harmoniumspeler en musicoloog. Hij is hoofdorganist van de Sint-Petrusbasiliek in Boxtel, waar hij het monumentale Smits-orgel (1842) bespeelt. Ook is hij stadsbeiaardier van Tilburg en beiaardier van Boxtel, Geldrop, Schijndel, Son, Valkenswaard en Waalre. Hij werkte enkele jaren als hoofdvakdocent beiaard aan het Utrechts Conservatorium en gaf zodoende les aan de HKU Nederlandse Beiaardschool in Amersfoort. Hij studeerde hoofdvak orgel en bijvak piano aan het Fontys Conservatorium in Tilburg. In 2020 behaalde hij zowel zijn masterdiploma beiaard aan de HKU Nederlandse Beiaardschool te Amersfoort als zijn masterdiploma muziekwetenschappen aan de Universiteit Utrecht. Momenteel werkt hij aan Epitaphe 1914-1918, een uitvoerig project rondom orgelmuziek in verbinding met de Eerste Wereldoorlog. Zie ook www.tommyvandoorn.com

Programma

Répons pour le Temps de Pâques	Jeanne Demessieux	1921 - 1968
Les Bourdons de Notre Dame de Courtrai - Prélude pour orgue - Fuga propria	André Devaere	1890 - 1914
Choral "Justorum animae in manu Dei sunt"	Jacques Ibert	1890 - 1962
Berceuse sur deux notes qui cornent	Jehan Alain	1911 - 1940
Uit "Sieben Stücke" (opus 145) - Trauerode - Dankpsalm	Max Reger	1873 - 1916

Toelichting

In dit programma wordt geput uit het rijke laat-Romantische en vroegmoderne orgelrepertoire van rond de beide wereldoorlogen. Universele thema's van dood, herrijzenis, wanhoop en vertrouwen worden door de componisten op uiteenlopende wijzen verklankt.

1. Het energieke, rapsodisch gestructureerde Répons pour le Temps de Pâques van Jeanne Demessieux is gebaseerd op gregoriaanse thema's uit de Paastijd: "Ite missa est", "Victimae paschali laudes" en "Resurrexi". De opening verwerkt het "Ite missa est" bijna onherkenbaar, maar met een sterke ritmische puls. Dit gegeven wordt afgewisseld met een zetting van het "Victimae" met spannende samenklanken. Het centrum van het werk is het vers "Agnus redemit oves", geharmoniseerd in parallelle kwinten als bij een middeleeuws organum. Een intensiverende carillonpassage leidt terug naar de openingstoccata, waarna een sterk decrescendo volgt tot er in de slotmaat slechts een enkel achtvoetsregister klinkt.
 2. André Devaere was een veelbelovende pianovirtuoos uit Kortrijk die in november 1914 in de loopgraven aan de IJzer bij Nieuwpoort dodelijk gewond raakte. Zijn vader was organist van de Kortrijkse Sint-Maartenskerk; Edgar Tinel (1854-1912) was van grote invloed op zijn ontwikkeling als componist. In Les Bourdons de Notre Dame de Courtrai ("De Klokken van de Onze-Lieve-Vrouwekerk in Kortrijk") brengt hij zijn vertrouwde Kortrijkse omgeving in verbinding met een gevoelvolle ode aan Tinel. De compositie opent met een diep klinkend klokgeluimotief dat verbonden wordt met een thema dat een omzetting is van Tinels naam naar muzieknoten. Motieven uit het gregoriaanse "In Paradisum" worden toegevoegd. De Fuga propria heeft aanvankelijk het Tinel-thema als uitgangspunt, maar gaandeweg nemen virtuoze, pianistische figuraties het over. Aan het slot keren de klokmotieven van het begin op vol orgel terug.
 3. Jacques Ibert was in 1918 als officier in de Franse marine gelegerd in Duinkerke. In zijn vrije tijd bespeelde hij orgels in de kustplaatsjes rond de stad. Het inspireerde hem tot het componeren van het Choral, dat qua muzikale lading en opzet doet denken aan de Trois Chorals van César Franck. Het werk is een meditatie op de tekst van een gezang voor de mis van Allerheiligen dat zijn oorsprong kent in het apocriefe boek der Wijsheid: Justorum animae in manu Dei sunt, "De zielen van de rechtschapenen zijn in Gods hand".
 4. Jehan Alain zou in 1940 hetzelfde lot beschoren zijn als Devaere in 1914 en sneuvelen bij de volgende wereldoorlog. In zijn al rijke orgelrepertoire bevindt zich het bekoorlijke en wonderlijke Berceuse sur deux notes qui cornent – een wiegenlied waarbij twee noten voortdurend blijven klinken. Alain werd geïnspireerd door zijn huisorgel waarop deze twee toetsen vast bleven steken.
 5. Max Reger componeerde in 1915 de Trauerode en de Dankpsalm, die later werden gepubliceerd in zijn laatste opusnummer Sieben Stücke. Trauerode slaat een duistere en emotioneel heftig bewogen toon aan en brengt de thematiek van verlies en lijden op indringende wijze naar voren. Smekende en wanhopig zoekende passages worden onderbroken door furieuze klankuitbarstingen. Pas aan het slot komt er verlossing met de hemelse en tijdloze evocatie van "Was Gott tut, das ist wohlgetan"; hier wordt uitdrukking gegeven aan het geloof in het goddelijke doel van het lijden.
- De Dankpsalm verbindt een citaat van hetzelfde koraal – letterlijk overgenomen uit de Trauerode – aan een glorieuze zetting van "Lobe den Herren, den mächtigen König der Ehren". Het suggereert een muzikaal commentaar op het aannemen van de goddelijke wil ten overstaan van lijden in het eerste koraal en het overtuigend bevestigen van dat vertrouwen in de goddelijkheid met de lofzang in het tweede koraal. Op de voor Reger zo kenmerkende wijze worden de koralen omgeven door grillige en quasi-improvisatorische passages.